

vag@transportstyrelsen.se

STR:s remissvar: Förslag till ändring av Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2020:29) om yrkesförarkompetens (diariennr: TSF 2026–20)

Det är positivt att Sveriges Trafikutbildares Riksförbund, STR, har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat förslag.

Sammanfattning

- *Transportstyrelsen föreslår att uppgifter om körträning, avancerad simulator och distansundervisning ska anges i plan om genomförande vid en ansökan om tillstånd att bedriva utbildning.*
STR anser att detta är ett **bra förslag**. STR:s förslag är att det initialt är den ansvariga myndigheten Transportstyrelsen som bestämmer vilka delar som ska vara distansundervisning och vilket antal utbildningstimmar som ska gälla.
- *Lärare och deltagare ska kunna se, höra och kommunicera med varandra vid fjärrundervisning.*
STR anser att detta är ett **bra förslag**.
- *Säkerställande av deltagarens identitet vid fjärrundervisning eller distansundervisning.* **STR anser** principiellt att det är **nödvänt med ett fungerande och rationellt system för identitetskontroll** och att det är **bra att detta detaljstyrs** då det idag finns risk för missförstånd men även manipulation i den processen idag. STR anser vidare att det är bra att det ska finnas tydliga rutiner för att säkerställa identitet så att detta moment inte tar upp värdefull utbildningstid och ej heller innebär merarbete och osäkerhet för utbildare och deltagare.

STR menar i sammanhanget att Transportstyrelsen bör ta höjd för att en utveckling av säkerställande av identitet i framtiden kan innebära användande av Bank-id, eller motsvarande, samt att även att implementeringen av det fjärde körkortsdirektivet omfattar införande av ett EU-gemensamt digitalt körkort som legitimationsmöjlighet.

Det är även principiellt av vikt att Transportstyrelsen kontinuerligt kommunicerar hur ett korrekt förfarande vid identitetskontroll ser ut, dvs vilken tolkning av föreskrifterna man i praktiken gör i samband med tillsyn. Detta möjliggör att utbildare enklare kan införa, och vid behov förändra och anpassa, praktiska rutiner vilka är korrekta enligt myndighetens kravnivå kopplat till föreskrifterna.

- *Tydligare bestämmelser om vilka anteckningar och intyg som utbildningsanordnaren ska föra samt vilka uppgifter som ska lämnas vid rapportering.*
STR delar utredarens målsättning och ambition kring vilka mål som ska läggas som distansundervisning. Det finns dock utmaningar att hålla ihop systemet. Dagens system innebär i praktiken mycket merarbete och risk för fel vid hantering. Det stora problemet uppstår när deltagare genomgått utbildning hos flera utbildare. Det finns då risk för fel och det blir svårkontrollerat för både utbildare och deltagare. Denna process är idag mycket tidskrävande. STR anser principiellt att det är **den ansvariga myndighetens uppdrag att ansvara för att tillhandahålla en modern IT-plattform för säker och rationell hantering**. Det är en trovärdighetsfråga för YKB som helhet (jämför systemet för ADR-utbildning).
- *Vi föreslår nya bestämmelser som förtydligar inom vilka ämnesområden praktiska moment och körträning ska ingå samt inom vilka ämnen praktisk utbildning i en avancerad simulator får ske.*
STR:s anser att ämnet ergonomi inte behöver ingå i platsbunden utbildning, men att lastsäkring och HLR/Första hjälpen, färdskrivare och ska genomföras på plats. STR anser generellt att det är positivt att det ges möjlighet att delar av ett ämnesområde genomförs på plats och en annan del genomförs på distans. Detta skapar större flexibilitet och kvalitet vilka gagnar både deltagare och utbildare.
- *Vi lämnar även förslag på nya bestämmelser för utbildningsverksamhet vid gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning, där vi föreslår att utformade provuppgifter för kunskapsprov ska bevaras i minst tre år och att kunskapsproven ska omfatta de mål som ska uppnås enligt förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens.*
STR ställer sig positivt till detta med undantag för tidsgränsen. STR anser att det borde konsekvent vara krav på minst fem år i likhet med annat regelverk för bevarande av uppgifter. Detta är bland annat viktigt för att säkerställa att tillsyn hinner genomföras innan uppgifter raderas.
- *Vidare behöver hänvisningar i föreskrifterna till andra författningar uppdateras, och vi föreslår även ett antal språkliga justeringar.*
STR har ingen uppfattning kring detta utan förutser att Transportstyrelsen genomför de korrigeringar som behövs.

Övriga kommentarer

Utöver de synpunkter som lämnats kring de konkreta förslagen till föreskriftsförändringar, vill STR framföra några principiella synpunkter mot bakgrund av ca 20 års erfarenhet av YKB.

1. Breddade lärarkrav

STR anser att det finns skäl att se över lärarkraven inom YKB i syfte att långsiktigt säkerställa tillgången till utbildning med hög kvalitet i hela landet. Behovet av såväl grundutbildning som fortbildning bedöms öka samtidigt som bristen på YKB-lärare redan idag innebär utmaningar i delar av landet.

Mot denna bakgrund anser STR att lärare med behörighet för tung trafik och dokumenterad pedagogisk kompetens bör kunna ges möjlighet att verka som YKB-lärare efter kompletterande krav eller anpassad prövning. Denna lärargrupp utgör en viktig resurs med stor erfarenhet av trafiksäkerhet, förarbeteenden och utbildningsmetodik.

STR bedömer att en sådan utveckling skulle kunna bidra till ökad tillgänglighet, stärkt kompetensförsörjning och ett mer robust utbildningssystem för framtidens yrkesförare.

2. Konkurrensneutralt införande av föreskrifterna

Avseende införandet av de förslagna föreskrifterna är det viktigt för att värna konkurrensneutraliteten så att alla ändringar hanteras konkurrensneutralt och att tillstånd beviljas samtidigt, vid gemensam tidpunkt samt att övergångsbestämmelser gäller fram till denna tidpunkt. Övergången till nya föreskrifter får inte innebära flaskhalsar i något led av processen. Detta är mycket viktigt att beakta och viktigt att på alla sätt förebygga.

3. Värna kvaliteten – bredda och fördjupa tillsynen

STR anser principiellt att det är viktigt att värna kvaliteten i YKB-kurserna både vad avser utformning, innehåll som administrationen kring dem. Det är viktigt att kurserna upplevs som värdefulla av såväl enskilda yrkesförare som deras arbetsgivare. Dessutom har det förekommit rykten och exempel på slarv, fusk men även medvetna regelöverträdelser och ibland tom. systematiska sådana. Det ska vara lätt att göra rätt och det ska även löna sig är STR:s principiella hållning. STR efterfrågar därför en **förstärkt tillsyn** kring YKB med fler aktiva inspektörer vilka även kan bedöma även innehållet och kvaliteten i utbildningen, och inte endast administrativa formalia och endast det som enkelt låter sig mätas. I sammanhanget vill STR framhålla att det är viktigt att även utbildning som bedrivs under helg blir föremål för tillsyn.

4. Värna kvaliteten – ta deltagarnas erfarenheter tillvara på ett systematiskt sätt

STR anser vidare att deltagarnas erfarenheter bör systematiskt tas tillvara för att utveckla kvaliteten och stärka tillsynens träffsäkerhet. Ett sätt att uppnå detta, vilket även skulle förstärka tillsynen och öka dess värde för såväl deltagare, utbildare och beställare, vore att ett **objektivt utvärderingsverktyg** utformades i form av en enkät vilken görs obligatoriskt att besvara för deltagare. En objektiv mätning av kvalitetupplevelsen av kursen, men även av formalia, torde ge flera positiva synergieffekter och ge myndighetens tillsyn ett bättre beslutsunderlag samt på ett bättre sätt än idag, säkerställa att deltagare i slutändan får den typ av kvalitet i fortbildning man behöver och har rätt att kräva. Att som idag enbart förlita sig om indikationer, räcker erfarenhetsmässigt inte för att höja kvaliteten och rättssäkerheten kring YKB, menar STR.

5. Förebygg framtida fusk genom att besluta om att gamla delkurser upphör att gälla

STR anser att det finns ett behov av att reglera hur länge gamla delkurser ska anses vara giltiga. I dagsläget kan en delkurs från långt tillbaka vara giltig, om föraren inte använt kursen inom ramen för sin tidigare fortbildning. Utbildningsanordnaren har inget krav på sig att kontrollera förarens giltighet för YKB, och kan därmed inte bedöma om en gammal delkurs redan blivit förbrukad eller ej. En förare som har kvar ett gammalt intyg, kan därför genomföra sin sista och 5:e delkurs hos en utbildare, och då lämna ifrån sig 4 intyg från kurser genomförda innan 1 juni 2023, utan att utbildningsanordnaren kan neka dessa.

STR anser därför att det behövs en reglering som gör gällande att delkurser som genomförts innan den 1 juni 2023 ska upphöra att gälla vid utgången av 2029.

Landskrona den 15 maj 2026

Med vänlig hälsning

SVERIGES TRAFIKUTBILDARES RIKSFÖRBUND

Maria Prole

Förbundsordförande